

Årsmelding 2017

Med blikk for likestilling

INNHALDSFORTEGNELSE

LIKESTILLINGSSENTERET (Stiftelsen Kvinneuniversitetet)	2
Visjon	2
Senteret tilbyr	2
Grunnlag og finansiering	2
Hovedsatsingsområder	3
RESULTATER OG EFFEKT	4
Målgruppe	4
Kunnskapsutvikling	5
Spredning av kunnskap	5
Likeverdige offentlige tjenester	5
Internasjonalt arbeid og samarbeid med Bufdir	6
BARN OG UNGES OPPVEKSTMILJØ	7
Lekeressurs – om rekruttering av menn i barnehager (2015-2017)	7
Les for meg – snakk med meg! (2017)	7
Trygg i eget uttrykk – jenter, gutter og alle andre (2016-2017)	8
En likeverdig skolehverdag for elever med funksjonsnedsettelse (2017-2018)	9
Kurs og foredrag	9
SAMFUNNSUTVIKLING OG DELTAKELSE	10
Oppfølging av handlingsplan Hedmark fylkeskommune (2016-2017)	10
Likestillingsperspektiv i regionale planer? (2017-2018)	12
Handlingsplan mot barnefattigdom i Hamar kommune (2017)	12
Foredrag, undervisning og arrangement	13
ARBEIDSLIV	14
Mentoropplæring (2016-2017)	14
Fire filmer om likestilling i praksis (2017)	15
Likestillingssertifisering av bedrifter i Agder (2017-2018)	15
LIKEVERDIGE OFFENTLIGE TJENESTER	16
Kjønnsdelte hjelpemidler (2017-2019)	16
Kartlegging av CRPD (2017-2018)	16
Holdnings- og levekårsundersøkelse LHBT i Agder (2017-2018)	17
Trygg i egen seksualitet (2017)	17
Evaluering av undervisningsopplegget «Uke 6» (2017)	18
Skeiv i Helse-Norge (2017)	18

INFORMASJONS-, PÅDRIVER- OG UTVIKLINGSARBEID	19
8. mars	20
Internasjonalt arbeid	20
Synlighet i media	21
Deltakelse på kurs og konferanser	23
Annen formidling	23
DRIFT OG ADMINISTRASJON	25
Ansatte	25
Rådets sammensetning og aktivitet	25
Styrets sammensetning og aktivitet	26
STYRETS ÅRSBERETNING	27
Resultatregnskap	30
Balanse pr. 31.12.2016	31
Noter 2017	33

Kvinneuniversitetet er en ideell stiftelse som ble opprettet i 1983. Siden 2008 har navnet *Likestillingssenteret* vært brukt på all utadrettet virksomhet.

Stiftelsen ledes av et styre med syv medlemmer. Styret velges av stiftelsens råd som har fem medlemmer. Styret og rådet er sammensatt av personer med god kompetanse fra forskjellige fagområder og institusjoner. Stiftelsen holder til i Midtbyen skole og leier lokaler av Høgskolen i Innlandet.

VISJON

Likestillingssenteret har en visjon om *like muligheter for alle*, og arbeider for å fremme likestilling og motvirke diskriminering på grunnlag av kjønn, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, funksjonsevne, seksuell orientering, alder og etnisitet. Vi legger til grunn at et samfunn basert på likestilling og likeverd gir de beste mulighetene for den enkeltes livsutfoldelse og bidrar til en gunstig samfunnsutvikling.

Likestillingssenteret har en aktiv informasjons- og pådriverrolle og er en drivkraft for økt likestilling lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Likestillingssenteret skal:

- Være en pådriver for likestilling
- Bidra til formidling og utvikling av kunnskap om likestilling
- Bidra til utvikling og spredning av metoder og verktøy for praktisk likestillingsarbeid.

SENTERET TILBYR

Likestillingssenteret tilbyr:

- Oppdatert kunnskap og metoder for praktisk likestillingsarbeid.
- Nasjonal spisskompetanse på kjønnslikestilling, internasjonal erfaring og solid kunnskap som regionalt likestillingssenter.
- Verktøy og prosessledelse for integrering av likestilling i tjenester, personal, planverk og beslutningsprosesser i offentlige og private virksomheter.
- FoU-arbeid, foredrag, kurs og gjennomføring av konkrete tiltak i samarbeid med oppdragsgiver.

GRUNNLAG OG FINANSIERING

Likestillingssenteret mottar en grunnfinansiering fra Stortinget i Prop. 1 S, Kap.871, post 73. Tildelingsbrevet mottas fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. I tillegg har vi prosjektfinansiering gjennom tilskuddsmidler, anbudsoppdrag og enkeltoppdrag.

Grunntilskuddet dekker utgifter til:

- Driftskostnader (husleie, strøm, administrasjon etc.)
- Å opprettholde og utvikle et kompetansemiljø
- Å utvikle prosjekter, metoder og verktøy
- Mediearbeid (kronikker, nyhetsbrev, hjemmeside m.m.)
- Forankringsarbeid for utvikling og samarbeid
- Internasjonalt samarbeid og besøk
- Enkeltoppdrag fra Bufdir innenfor definert kostnadsramme

Vi har mange ulike samarbeidspartnere som departement, direktorat, fylkesmenn, fylkeskommuner, kommuner, frivillige organisasjoner, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner, forskningsinstitusjoner, øvrige likestillingssentre og bedrifter.

HOVEDSATSINGSOMRÅDER

Prosjekter og oppdrag som Likestillingssenteret initierer eller påtar seg skal i første rekke relateres til følgende områder:

Barn og unges oppvekstmiljø

Samfunnsutvikling og deltakelse

Arbeidsliv

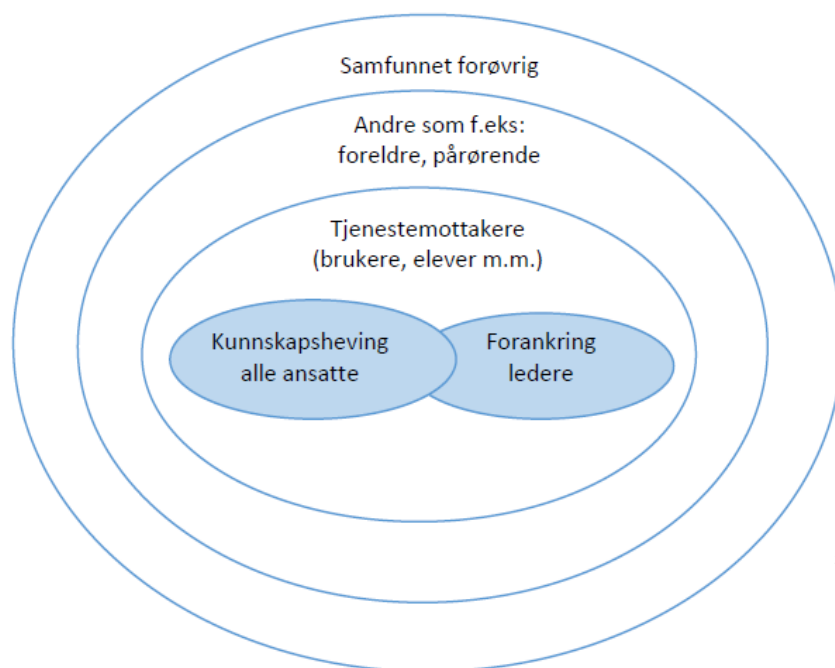
Likeverdige offentlige tjenester

I Norge er mainstreamstrategien rådende på likestillingsfeltet. En strategi som er vedtatt nasjonalt og hvor oppfølgingen er myndighetenes ansvar. Likestillingssenterets arbeid støtter opp om, og bidrar til at mainstreamingsstrategien blir kjent og fulgt opp. Dette gjør vi gjennom mange ulike aktiviteter, hovedsakelig gjennom prosjektene vi gjennomfører men også gjennom en aktiv informasjons- og pådriverrolle. For å opprettholde Norge som et av verdens mest likestilte land må det et kontinuerlig likestillingsarbeid til. Likestillingssenteret bidrar til bevisstgjøring og refleksjon som over tid innebærer endringer i holdninger og et mer likestilt samfunn.

MÅLGRUPPE

Likestilling er en grunnleggende verdi og et virkemiddel for å bidra til et bedre samfunn. For å få til dette må vi alle ha kunnskap om likestillingsutfordringene og sette i gang tiltak basert på denne kunnskapen. For å oppnå resultater må det et kontinuerlig og målrettet arbeid til som går på tvers av faggrenser og diskrimineringsgrunnlag.

I alle våre aktiviteter har likestillingssenteret en bred målgruppe. Primærmålgruppa er ofte ansatte i ulike virksomheter. Utgangspunktet er hvordan de i utøvelsen av sine arbeidsoppgaver kan bidra til ikke-diskriminering og likestilling, og hvordan de skal gå frem for å oppfylle retningslinjer og lovpålagte krav innenfor likestillingsfeltet. Vi tilrettelegger for at de ansatte skal *gjøre* likestilling. De ansatte oppnår en likestillingskompetanse som de benytter i sine arbeidsoppgaver mot de som mottar tjenesten (eleven, bruker, pasienten, deltaker, kunden m.m.). I tillegg vil den ansatte også være i kontakt med andre ansatte og nettverk til tjenestemottaker som også indirekte eller direkte blir en målgruppe, og på lang sikt kan vi si at samfunnet for øvrig også nås. For å nå så mange ansatte som mulig er god forankring hos ledere viktig.

Figur 1: Hvordan likestilling spres gjennom den primære målgruppen samt forankring hos ledere

KUNNSKAPSUTVIKLING

Gjennom forskning, utredninger, kartlegginger, analyser, kurs, konferanser, utviklingsnettverk med mer er Likestillingssenteret med på å utvikle kunnskap på likestillingsfeltet. Vi utvikler mange ulike prosjekt innenfor flere fagfelt og diskrimineringsgrunnlag. Vår omfattende prosjektportefølje synliggjør dette.

En gjennomgående metode vi benytter i vårt arbeid er normkritikk. Gjennom normkritisk arbeid settes søkelyset på ubevisste holdninger og forventninger som er med på å skape diskriminering. Metoden bidrar til refleksjon og fører til endringer av holdninger og praksis. Vi ser stadig nye sektorer og områder hvor metoden kan tas i bruk og hvor vi kan bidra til en ikke-diskriminerende praksis.

For å hele tiden kunne tilby gode og målrettede tilbud evaluerer vi våre tiltak. Tilbakemeldinger fra kurs vi holder er gode. Vi mottar dessuten mange forespørsler om å holde kurs, spesielt på barnehagefeltet. I 2017 har våre fokusområder i stor grad vært rettet mot barnehage, vold i nære relasjoner, mentoring, lhbti (lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønnpersoner) og utviklingshemmede.

SPREDNING AV KUNNSKAP

Gjennom våre aktiviteter som kurs, foredrag og arrangement sprer vi kunnskap om likestilling. I tillegg har vi en aktiv informasjons- og pådriverrolle.

Likestillingssenteret bidrar til økt kunnskap og bevissthet om likestilling og hva vi alle kan gjøre for å hindre diskriminering og fremme gode livsvilkår. Gjennom veiledere og tipshefter gir vi blant annet konkrete tips og verktøy om hvordan jobbe med å integrere et likestillingsperspektiv. Slik bidrar vi til å endre holdninger og bryte ned fordommer over tid.

Gjennom vårt informasjonsarbeid gjør vi kunnskap om likestilling tilgjengelig og vi er en synlig og profilert aktør. Vi har en hjemmeside med informasjon om våre aktiviteter, en aktiv facebook side hvor vi sprer informasjon samt et nyhetsbrev som ble sendt ut 11 ganger i 2017. I 2017 har vi hatt en økning i antall presseoppslag. Vi har skrevet 15 kronikker og leserinnlegg, og fått 24 ulike medieomtaler. I 2017 har vi også utarbeidet brosjyrer kalt LS-info, som på en kortfattet og målrettet måte synliggjør Likestillingssenterets virksomhet.

I 2017 har 2400 personer deltatt på våre kurs, arrangement eller vært på konferanser hvor vi har holdt innledninger. Vi mener at vårt arbeid er en øyeåpner for mange.

LIKEVERDIGE OFFENTLIGE TJENESTER

Ett av våre hovedsatsingsområder er likeverdige offentlige tjenester. På mange fagfelt ser ikke de ansatte selv at deres praksis faktisk kan føre til diskriminering og ulikebehandling. Gjennom vårt arbeid synliggjør vi hvordan likestilling gir likeverdige tjenester av god kvalitet. Vi skaper en kultur for å gjøre likestilling i praksis på alle samfunnsområder og typer av virksomheter.

Et eksempel er når vi holder kurs for ansatte i barnehage, skole og helsetjenester for barn og unge bidrar dette til å styrke barn og unges muligheter til en likeverdig personlig utvikling og gode og

trygge oppvekstvilkår. De ansatte får en ny forståelse for hvordan heteronormativiteten, to-kjønnsmodellen, usynlig funksjonshemming og de som bryter med normen eller er utsatt for omsorgssvikt må bli sett og ivaretatt. På denne måte bidrar vi til at barn og ungdom lettere kan bryte med stereotyp kjønnsroller og utvide sitt handlingsrom.

INTERNASJONALT ARBEID OG SAMARBEID MED BUFDIR

Norge regnes som et av verdens mest likestilte land. Vår kunnskap om norsk likestilling kan derfor også være en eksportvare. I 2017 har vi hatt internasjonalt samarbeid gjennom to studiebesøk og holdt foredrag på tre ulike internasjonale konferanser og seminar.

Som en del av oppgavene i tildelingsbrevet fra Bufdir har Likestillingssenteret deltatt i utarbeiding av en sertifiseringsordning for likestillingsarbeid i bedrifter (likestilt arbeidsliv på Agder). Vi har vært moderator på forskerworkshopen: «Kjønn i forskning om funksjonshemming» og arrangert regional samling: «Kjønns- og seksualitetsmangfold i helsetjenestene og psykisk helsevern».

Vår brede prosjektportefølje er basert på et omfattende utviklingsarbeid for å iverksette tiltak som sprer kunnskap om kjønn og interseksjonalitet. Vi er med på å sette likestilling på dagsorden i ulike fora og utvikler metoder og verktøy for å inkludere et bredt likestillingsperspektiv i ulike virksomheter.

Barn og unges oppvekstmiljø er et viktig innsatsområde for å skape et mer likestilt samfunn. Reproduksjon av stereotype kjønnsroller starter allerede før barnet er født og fortsetter gjennom hele oppveksten. Dagens oppvekstmiljø preges av trange normer om å være gutt eller jente på «rett» måte – dette vil vi endre.

LEKERESSURS – OM REKRUTTERING AV MENN I BARNEHAGER (2015-2017)

Forskningsprosjektet *Lekeressurs* er finansiert av Regionalt forskningsfond Innlandet. Fylkesmannen i Oppland er prosjekteier. Forskningsprosjektet utføres av Østlandsforskning (prosjektleder), Dronning Maud Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning og Likestillingscenteret.

Prosjektets mål er å finne gode måter å jobbe på for å rekruttere og beholde menn i barnehagen. Lekeressurs innebærer å studere, videreutvikle og spre en ny måte å organisere rekrutterings- og kompetansestrategier i barnehager på og er et samarbeid mellom barnehage og ungdomsskole. I hovedsak betyr dette å la ungdomsskolegutter jobbe i barnehagen i en periode etter skoletid eller i ferier. Slik blir gutter kjent med barnehageyrket, og kan senere bli motivert til å jobbe med barn.

I 2017 har Likestillingscenteret undersøkt sentrale offentlige dokumenter de siste 20 årene som stortingsmeldinger, NOUer og handlingsplaner for likestilling. Vi har studert begrunnelsene for rekruttering av menn og om de har endret seg eller om de er gjennomgående de samme gjennom 20 år. Vi har også sett på intensiteten i satsningen og hvilke tiltak som er nevnt.

Likestillingscenteret har deltatt i planleggingen og gjennomføringen av en nasjonal konferanse om rekruttering av menn og utarbeiding av et ressurshefte for ansatte i barnehager om å rekruttere og beholde menn i barnehagen. I år har Likestillingscenteret skrevet fire kronikker, to artikler og det har blitt skrevet om prosjektet i ulike medier.

LES FOR MEG – SNAKK MED MEG! (2017)

Likestillingscenteret har fått midler fra Justisdepartementet til å koordinere og gjennomføre to fagdager om hvordan forebygge og bekjempe vold mot barn i nære relasjoner, samt hvordan følge opp utsatte barn på en god måte. Målgruppa for temadagene var ansatte i barnehager, skoler, helsestasjoner, samt andre som møter barn i sin arbeidshverdag.

Den første fagdagen ble gjennomført i samarbeid med Høgskolen i Innlandet og den andre i samarbeid med Hamar folkebibliotek. Formålet var å gi deltagerne både økt kunnskap om, og ulike perspektiver på vold og overgrep, samt bidra til økt handlingskompetanse i møte med utsatte barn. Følgende fagdager er avholdt:

Dato	Tema og sted	Antall
24. oktober	Les for meg - snakk med meg, Hamar	70
25. oktober	Den vanskelige barnesamtalen - Om bruk av barnebøker i samtaler med barn, Hamar	60

Evaluering av fagdagene viser at deltagerne opplevde fagdagene som lærerikt og nyttig. Deltagerne ga 4,6 av 5 mulige poeng på om de mente at fagdagen hadde innfridd forventningene.

Flere deltakere etterlyste også mer informasjon og opplæring i temaet vold i nære relasjoner:

*«Vi har samtaler med barn hele tiden, og trenger verktøy til de vanskelige temaene.»
«Ærlig, åpent, konkret og lærerikt»*

Kursdeltakere

TRYGG I EGET UTRYKK – JENTER, GUTTER OG ALLE ANDRE (2016-2017)

Likestillingssenteret og Stensveen ressurscenter utviklet i 2016 et dagskurs for ansatte i barnehager om kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og seksuell orientering, med støtte fra Helsedirektoratet. I 2016 gjennomførte vi et pilotkurs, mens vi i år har kjørt ni kurs over hele landet med 550 deltakere, og utarbeidet et ressurshefte for ansatte i barnehager.

Hovedmålet med kurset er å øke kunnskapsnivået for barnehageansatte om kropp, grenser, seksualitet, kjønn, kjønnsidentitet, og seksuell orientering. Kurset skal bidra til at barna får et best mulig utgangspunkt for et trygt seksualliv og en trygg kjønnsidentitet. En viktig del av kurset består av diskusjoner og forskjellige øvelser som utfordrer tankesett, verdier og holdninger knyttet til kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, seksuell orientering, kropp og seksualitet. Økt kunnskap om disse områdene kan bidra til å skape et mer inkluderende læringsmiljø som forebygger diskriminering, mobbing og som fremmer god seksuell helse. Følgende kurs er gjennomført:

Dato	Sted	Antall
15. juni	Bodø	35
27. september	Hamar	45
10. oktober	Narvik	29
11. oktober	Vesterålen	69
23. oktober	Valdres	150
8. november	Buskerud	46
13. november	Kristiansand	101
14. november	Kristiansand	61
28. november	Arendal	14

« Et veldig bra kurs med svært nyttig innhold til personlig refleksjon i bruk i hverdagen, både på jobb og hjemme. Alle ansatte i barnehage og skole burde ha gått på kurset.»

Kursdeltaker

Evalueringene av kursene viser at deltagerne opplevde kurset som relevant og nyttig og at de har fått økt kunnskap om tematikken. Gjennomsnittet var 4,3 av 5 mulige poeng på evalueringsskjemaene. Vi har også samarbeidet med Kanvas om å revidere et verdspill om likestilt pedagogisk praksis til også å omfatte kjønnsmangfold og seksuell orientering i tillegg til kjønn.

EN LIKEVERDIG SKOLEHVERDAG FOR ELEVER MED FUNKSJONSNEDESETTELSE (2017-2018)

I 2015 fikk Likestillingssenteret midler fra Bufdir til å utvikle og holde workshop, primært for rådgivere i skolen. Temaet var barrierer som elever med ulike funksjonsnedsettelse møter i skolen og hva som kan gjøres for å skape et likeverdig skoletilbud. Formålet er å redusere barrierene slik at elever med funksjonsnedsettelse kan ta høyere utdanning på lik linje med andre elever. I 2016 utviklet vi et nettkurs for lærere, rådgivere og skoleledere med samme formål.

I 2017 har vi i samarbeid med Funkibator utviklet undervisningsopplegg for elever i tre ungdomsskoler i Oppland. Formålet er å skape en mer inkluderende skolehverdag for elever med ulike funksjonsnedsettelse. For å oppnå dette er det nødvendig å spre kunnskap om hvilke barrierer elevene møter i skolehverdagen, samt vise at det er et komplekst samspill mellom materielle, sosiale og ideologiske hindringer. I tillegg ønsker vi å øke både kunnskapen om hva som skaper funksjonshemming og hva som kan gjøres, både av elever og lærere, for å gjøre hverdagen lettere for ungdom med funksjonsnedsettelse. Hovedfokus er hvordan skape et inkluderende skolemiljø og betydningen av å se ressurser og løsninger fremfor problemer. Undervisningsopplegget vil bli gjennomført i 2018.

KURS OG FOREDRAG

Likestillingssenteret tilbyr ulike kurs og foredrag og avholder arrangement som ikke nødvendigvis har direkte tilknytning til pågående prosjekter. I år har vi holdt 11 ulike kurs, foredrag og arrangement.

Dato	Tema og sted	Antall
2. januar	Lek og vennskap mellom jenter og gutter, kurs Grimstad	40
13. januar	Prinsesse eller pirat - et fritt valg?, kurs Trysil	27
8. mars	Barn og oppvekst, innlegg på 8. mars arrangement, Elverum	50
25. april	Beviste utdanningsvalg, kurs for karriereveiledere, Gran	13
18. mai	Barrierefrie utdanningsvalg, foredrag til studenter HIOA Kjeller	30
20. juni	Innlegg for LDO om våre kurs for ansatte i barnehager, Hamar	12
21. september	Beviste utdanningsvalg, kurs rådgivere Koppervik	34
19. oktober	Barnefattigdom i Hamar og Norge, Åpent debattmøte	42
1. november	Innlegg til ekspertutvalg som skal se på barnehagelærerrollen, Bergen	120
20. november	Trygg i eget uttrykk. Jenter, gutter og alle andre, Kristiansand	60
21. november	Trygg i eget uttrykk. Jenter, gutter og alle andre, Kristiansand UiA	60

Likestilling er en menneskerettighet og demokratisk grunnverdi. Alle skal, uavhengig av sin bakgrunn, ha like muligheter til samfunnsdeltakelse.

Likestillingssenteret jobber derfor med å legge til rette for at alle skal få sin stemme hørt!

OPPFØLGING AV HANDLINGSPLAN HEDMARK FYLKESKOMMUNE (2016-2017)

Likestillingssenteret fikk anbudet Hedmark Fylkeskommune la ut i 2016 i forbindelse med oppfølging av «Plan for inkludering og likestilling i Hedmark 2014-2017». Arbeidet kom i gang høsten 2016 og avsluttet i 2017. I alt fire ulike tiltak i handlingsplanen er blitt fulgt opp.

1. Tiltak 4.2.1: Styrke kompetanse om tilrettelegging i skolen

Tiltak 4.2.1 handler om å styrke kompetansen for rådgivere og skoleledere om tilrettelegging for elever med nedsatt funksjonsevne. Likestillingssenteret inviterte derfor målgruppa til konferansen: «Den viktige og riktige tilretteleggingen». Programmet var utviklet i samarbeid med Unge funksjonshemmede og hadde et variert innhold. Målet med konferansen var å si både noe om hvorfor tilrettelegging er viktig og hvordan den kan gjøres best mulig, samt si noe om hvilke hindringer som finnes og hvilke konsekvenser dette medfører. Konferansen ble avlyst på grunn av for få påmeldte.

2. Tiltak 4.2.3: Pilotmentorordning for utsatt ungdom

Mentorordningen har som mål å forebygge frafall. Tanken er at med en mentor som rollemodell, inspirator, samtalepartner, rådgiver og medhjelper får elevene støtte til å fullføre skoleløpet. I februar 2017 fikk 7 elever i alderen 19-21 år ved Voksenopplæringa på Hamar tilbud om mentor. Alle elevene hadde planer om å starte videregående høsten 2017. Elevene var fem jenter og to gutter, seks fra Eritrea og ei fra Afghanistan. Målsettingen var å bistå elevene i overgangen fra Voksenopplæringa til videregående skole.

Piloten ga mange nye perspektiver for organisering av et mentorprogram for denne gruppen. Overgangen fra Voksenopplæringa til videregående skole gikk faglig sett greit for de fleste. Utfordringene elevene hadde var i større grad rettet mot økonomi og hvordan familie i hjemlandet hadde det. I sluttrapporten foreslås en rekke anbefalinger for en eventuell videreføring.

Følgende samlinger for informasjon, opplæring, erfaringsutveksling og evaluering ble gjennomført:

Dato	Tema og innhold	Antall
22. mars	Oppstartsmøte og forventningsavklaring	11
23. mai	Informasjonsmøte om Eritrea, åpent møte i biblioteket	56
01. juni	Å skape grunnlag for læring. Erfaringsutveksling og trening i mentorrollen	5
07. september	Erfaringsutveksling for mentorene. Se muligheter og løsninger	5
04. oktober	Midtveisevaluering. Veien videre	9
07. desember	Avslutning og evaluering. Refleksjon og dialog om måloppnåelse	5

3. Tiltak 4.5.6: Styrke demokrati og politikkundervisningen i videregående skole

Et demokrati er avhengig av kunnskapsrike og bevisste innbyggere som engasjerer seg. Demokratisk deltagelse handler blant annet om valg, stemmerett, engasjement og viljen til å gjøre noe for sitt eget lokalsamfunn. Tiltaket har bestått i å utbedre lærerveilederen fra 2015 sammen med UFT Hedmark (ungdommens fylkesting), lage en presentasjon av de politiske partiene og stortingskandidatene for Hedmark, presentere ungdomskandidater på nettsiden www.stemmerettsambassadører.no og lage workshop for UFT slik at ungdommen styrkes i sin rolle de har i tilknytning til skolevalgene ved de videregående skolene.

Følgende opplæring ble holdt:

Dato	Tema og sted	Antall
1. april	Workshop om lærerveileder og samfunnsengasjement for UFT	30
15. mai	Workshop om lærerveileder for UFT	9
26. juni	Opplæring i debattledelse og planlegging av skoledebatter, kurs UFT	12
19. august	Planlegging og øving på ledelse av skoledebatter, kurs UFT	9

4. Tiltak 4.5.7: Styrket kommunikasjon og samhandling mellom fylkeskommunale råd

Hedmark fylkeskommune har fire rådgivende organ, og er alle rådgivende innenfor sitt område. Fylkeskommunen ønsket å undersøke om medlemmene i de fylkeskommunale rådene opplever deltagelse, påvirkning og gjennomslag i planprosesser og politiske saker. Det ble derfor gjennomført en enkel spørreundersøkelse blant medlemmene i de fire rådene: Råd for likestilling for funksjonshemmede, arbeidsutvalget til Ungdommens fylkesting, Hedmark fylkes flerkulturelle råd og Hedmark fylkes eldreråd. Vi gjennomførte også et utviklingsverksted den 16. mars for alle rådene med tema likestilling.

I all hovedsak opplever medlemmene i de rådgivende organene det som positivt å ha det vervet de har, og omtrent alle som har svart på undersøkelsen vil anbefale andre å sitte i rådet. Likevel fant vi noen områder hvor det kan gjøres forbedringer for å få økt deltagelse og påvirkning fra de rådgivende organene. Anbefalingene er formidlet i sluttrapporten.

LIKESTILLINGSPERSPEKTIV I REGIONALE PLANER? (2017-2018)

Oppland fylkeskommune skal utvikle nye regionale planer for kompetanse, samferdsel og næringsliv. Det er oppnevnt en felles styringsgruppe for utarbeidelsen av de tre regionale planene, med tilhørende tre arbeidsgrupper. Styringsgruppen har vedtatt at likestilling og inkludering skal være gjennomgående perspektiv i alle de tre planene. For å få dette til avholdt Likestillings-senteret et utviklingsverksted 14. november for interne og eksterne sekretærer for arbeidsgruppene.

Vi har i flere omganger gitt innspill på utkast til de tre regionale planene og deltatt på et innspillsmøte på planene. Planene skal ut på offentlig høring våren 2018.

HANDLINGSPLAN MOT BARNEFATTIGDOM I HAMAR KOMMUNE (2017)

Våren 2017 fikk vi i oppdrag fra Hamar kommune å lage en handlingsplan mot barnefattigdom. Utgangspunkt for handlingsplanen var revisjonsrapport fra Hedmark revisjon om hvorvidt Hamar kommune oppnår sine mål om å redusere barnefattigdom. Rapporten påpekte behovet for en handlingsplan, og at bedre samarbeid på tvers i kommunen er nødvendig for å samordne arbeidet mot økt barnefattigdom i Hamar.

Vårt oppdrag var å lage en kortfattet status for barnefattigdom i Hamar, samt forslag til tiltak for å redusere barnefattigdom. Hamar kommune hadde allerede stipulert flere tiltak på bakgrunn av revisjonsrapporten som la grunnlag for arbeidet. I september arrangerte vi en workshop om barnefattigdom for å få innspill av de ansatte til tiltak. I tillegg arrangerte vi temakveld om barnefattigdom i samarbeid med Hamar bibliotek i Kulturhuset 19. oktober. Arrangementet var en del av Internasjonal uke 2017 i Hamar. UNICEF Norge og Redd barna hold foredrag om barnefattigdom, årsaker til og konsekvenser av barnefattigdom. Etterpå ble det arrangert paneldebatt med lokalpolitikere fra Hamar kommune, Redd barna og UNICEF.

Alle innspill fra workshopen, paneldebatten og ledelsen i Hamar kommune ble sammenfattet og videreutviklet til utkast til handlingsplan som forelå i november 2017. Planen skal behandles politisk i løpet av første kvartal i 2018. Som en oppfølging av planen håper vi å samarbeide med Hamar kommune om holdningskampanjer knyttet til utenforskap og barnefattigdom i løpet av handlingsplanens tidsplan.

Aktiviteter i prosjektet:

Dato	Tema og sted	Antall
27. sep.	Workshop for ansatte om barnefattigdom	26
19. okt.	Temakveld om barnefattigdom i Hamar og Norge, Kulturhuset, Hamar	42
5. des.	Innlegg om handlingsplan mot barnefattigdom, Familie og levekår, Hamar	90

FOREDRAG, UNDERVISNING OG ARRANGEMENT

Også innenfor området samfunnsutvikling og deltagelse tilbyr vi ulike kurs og foredrag, får forespørsler og gjennomfører ulike tiltak.

Dato	Tema og sted	Antall
23. januar	Innledning om likestilling på Aulasamling ved Ajer ungdomsskole	200
27. januar	Innlegg på lansering av veileder: Omstilling i forskningssektoren – en veileder for likestilling og mangfold, Høgskolen i Innlandet	60
30. mai	Likestillingsopplæring for familie og levekår, Hamar kommune	56
31. mai	Informasjon til komite for kultur og oppvekst, Hamar kommune	10
7. juni	Moderator på workshop: Kjønn i forskning om funksjonshemming, Oslo	40

Statistikk viser et arbeidsmarked som ikke er likestilt, og dette ønsker vi å gjøre noe med. Målet er at alle kjønn, uavhengig av nasjonalitet og etnisk opphav, religion og livssyn, hudfarge, politisk syn, seksuell orientering, funksjonsevne eller alder, skal ha like muligheter og rettigheter i arbeidslivet.

MENTOROPPLÆRING (2016-2017)

Likestillingssenteret har gjennom mange år opparbeidet en betydelig kompetanse om mentoring. Som et ressurscenter for mentoring gir vi veiledning og holder foredrag for virksomheter som ønsker å opprette et mentortilbud, samt at vi holder opplæringskurs i fem moduler for mentorer og adepter. Veiledning og foredrag er ofte gratis, mens vi tar betalt for opplæringsmodulene. Likestillingssenteret har gjennomført og bistått flere mentorprogram i løpet av 2017.

Molde Voksenopplæring og Rådet for Inkluderende Arbeidsliv i Hedmark gjennomfører begge mentorprogram for personer som står utenfor arbeidslivet (innvandrere og arbeidsledige unge). Likestillingssenteret har i den forbindelse veiledet i prosjektutviklingen og holdt mentoropplæring for både mentorer og adepter. For Rådet for Inkluderende Arbeidsliv har Likestillingssenteret også forestått koblingen av mentorpar samt oppfølging av parene.

Mentoroppdragene våre i 2017 har vært rettet mot sårbare eller utsatte grupper som har utfordringer med å komme inn i arbeidslivet. En felles konklusjon er at disse gruppene har behov for flere møteplasser og tettere oppfølging enn i tradisjonelle mentorprogram. En felles utfordring i mentortilbudene har vært adeptenes begrensede forståelse for at de selv sitter på nøkkelen til endringer i eget liv. Vår konklusjon er at mentorprogram har en effekt, men at adeptene i større grad må følges opp. Som en av mentorene oppsummerer:

«Det er positivt å støtte et annet menneske og se at det får mer tro på seg selv.»
Mentor

FIRE FILMER OM LIKESTILLING I PRAKSIS (2017)

Alle arbeidsgivere er pålagt en aktivitetsplikt gjennom likestillings- og diskrimineringslovene. Likestillingssenteret ønsket å støtte virksomheter i å ivareta aktivitetsplikten, og hjelpe de til å diskutere og reflektere over ulike tema på likestilling. Vi lagde derfor fire kortfilmer som viser ulike likestillingsutfordringer. Målgruppen for filmene er ledere, ansatte og tillitsvalgte i alle typer virksomheter.

Filmene utspiller seg i firmaet Smith Import, der Laila er blitt ny administrerende direktør. Handlingene gir et livsløpsperspektiv på likestilling relatert til barn, ungdom, voksne og eldre. Det er også utarbeidet en nettside med temasider, spørsmål og fakta om likestilling, likeverdige offentlige tjenester, mangfold, lhbt, trakassering, og arbeid for likestilling med barn og i arbeidslivet. Hver film varer fra 6 til 11 minutter og avsluttes med noen korte spørsmål for refleksjon og diskusjon.

Materialet er tilgjengelig for fri benyttelse og kan brukes både for selvstudium og i grupper. Vi anbefaler å introdusere filmene på interne møter, hvor Likestillingssenteret kan komme og lede en workshop som en oppstart for virksomheten.

LIKESTILLINGSSERTIFISERING AV BEDRIFTER I AGDER (2017-2018)

Som en del av oppgavene i tildelingsbrevet fra Bufdir har Likestillingssenteret sammen med andre aktører bistått Vest-Agder fylkeskommune med å utarbeide en sertifiseringsordning for virksomheter som jobber med likestilling. Arbeidet i 2017 har bestått i å utvikle indikatorer og veileder. Selve sertifiseringen av 16 virksomheter vil KUN og Likestillingssenteret gjennomføre i 2018.

Likeverdige tjenester betyr at alle har tilgang til tjenester av like god kvalitet som er tilpasset det enkelte menneskets behov.

Fordommer og holdninger kan føre til en ubevisst praksis hvor tjenestene ikke er likeverdige. Det er behov for kompetanseheving og refleksjon for at tjenestene som gis er likeverdige.

KJØNNSDELTE HJELPEMIDLER (2017-2019)

Likestillingscenteret har fått midler fra Bufdir til gjennomføring av et treårig prosjekt for kartlegging av tildeling av hjelpemidler til mennesker med funksjonsnedsettelse. Målet med prosjektet er å avdekke hvorvidt det forekommer forskjeller i tildeling av hjelpemidler basert på kjønn, alder og bosted. Ved gjennomføring av prosjektet samarbeider vi med Østlandsforskning og NAV Styringsenheten.

I prosjektet skal det gjennomføres fokusgruppeintervjuer med relevante aktører fra kommune, helsevesen og hjelpemiddelsentral i forkant og etterkant av en dataanalyse av hjelpemiddeltildelinger. Arbeidsoppgavene i 2017 har vært forankring og avklaring av hvilke hjelpemidler vi skal kartlegge.

KARTLEGGING AV CRPD (2017-2018)

Likestillingscenteret, KUN og Senter for likestilling fikk høsten 2017 oppdrag fra Bufdir om å undersøke kommuner og fylkeskommuners kunnskap om og bruk av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). I kartleggingen skal utvalgte kommuner og fylkesmenn intervjues om deres kunnskap og bruk av konvensjonen. Videre skal innspill samles for hvordan Bufdir, fylkesmenn og kommuner best mulig kan implementere konvensjonen. I arbeidet skal det også gjennomføres en dokumentanalyse av sentrale styringsdokument for de utvalgte kommuner og fylkesmannsembeter.

Kartleggingen og anbefalingene skal oppsummeres i et arbeidsnotat til Bufdir tidlig i 2018.

HOLDNINGS- OG LEVEKÅRSUNDERSØKELSE LHBT I AGDER (2017-2018)

På oppdrag fra Kristiansand kommune skal Østlandsforskning og Likestillingscenteret gjennomføre en levekårsundersøkelse blant lhbt-personer i Agder og en undersøkelse om holdninger til lesbiske, homofile, bifile og transpersoner i befolkningen. Undersøkelsene er i første rekke kvantitative, men det skal også gjennomføres et fokusgruppeintervju med referansegruppen i Agder. Østlandsforskning er prosjektleder. Sammen med Østlandsforskning holdt vi et innlegg om levekårsundersøkelsen på «Forskerforum på lhbt» i regi av Bufdir den 30. november.

TRYGG I EGEN SEKSUALITET (2017)

Likestillingscenteret har fått midler fra Helsedirektoratet for å utvikle og gjennomføre fagdager om seksuell helse for ansatte som har brukere med utviklingshemming. Prosjektet har vært et samarbeid med sosionom og barnevernspedagog med kompetanse på seksualitet og utviklingshemming fra Hamar kommune. Målsettingen er å gi utviklingshemmede en god seksuell helse og forebygge seksuell trakassering og overgrep mellom og overfor utviklingshemmede. Dette gjøres gjennom økt kunnskap til ansatte.

Fagdagene ble gjennomført for ansatte i Hamar kommune, og ga deltakerne grunnkunnskap om kjønn, seksualitet, grensesetting og overgrep. I tillegg fikk de kjennskap til gode metoder for å snakke med brukerne og være trygge omsorgspersoner. Metoder og utviklingen av innholdet tar utgangspunkt i vårt kurs «Trygg i eget uttrykk» som er for ansatte i barnehagen. I tillegg bruker vi metoder og teknikker fra VIP programmet i Eskilstuna kommune. VIP er et voldsforebyggenprogram for utviklingshemmede i Sverige.

Pilotkurs avholdt:

Dato	Tema og sted	Antall
15. november	Trygg i egen seksualitet, Hamar	18
16. november	Trygg i egen seksualitet, Hamar	16

I tillegg til deltakere fra Hamar kommune deltok også 6 personer fra habiliteringstjenesten. De 28 som deltok fra Hamar kommune fikk ikke fagdagen som arbeidstid og måtte benytte fridag for å delta. Dette indikerer at kompetanseheving på kjønn, seksualitet og grensesetting er et tema som flere anser som viktig for sin arbeidshverdag. Den totale summen av evalueringen fra begge fagdagene viser et gjennomsnitt av 4,7 av 5 mulige poeng på spørsmål om fagdagen innfridde forventningene. Deltagernes egne kommentarer viste at temaet ble oppfattet som svært relevant:

Målet er at brukerne skal føle seg trygge og trives i egen bolig. Da er det viktig å ha kunnskap om behovene brukerne kan ha. Dette er viktig for godt samarbeid og best mulig resultat».

«Seksualitet er for alle, i alle, så det er relevant arbeid med alle (typer) brukere».

Kursdeltakere

EVALUERING AV UNDERVISNINGSSOPPLEGGET «UKE 6» (2017)

På oppdrag fra Sex og Politikk, foreningen for seksuell og reprodutiv helse og rettigheter, har KUN, Likestillingssenteret og NTNU evaluert skolenes bruk av seksualitetsundervisningsopplegget Uke 6. Uke 6 inneholder gratis undervisningsmateriell for hele grunnskolen og handler blant annet om identitet, kjønn, kropp, følelser, prevensjon, seksualitet og familier. I prosjektet har vi intervjuet lærere, skoleledere og helsesøstre for å få kunnskap om hvordan seksualitetsundervisning organiseres og gjennomføres, hvordan skolene bruker Uke 6 og annet eksternt materiale, og hva slags kunnskapshull underviserne opplever at de har.

De viktigste funnene er følgende konklusjoner: Selv om læreplanen fastslår at elever skal ha seksualitetsundervisning, finnes det ingen nasjonale retningslinjer for hvordan lærere og skoler skal organisere seksualitetsundervisning (Støle-Nilsen, 2017). På tross av at våre informanter understreker at de vurderer at tema er viktig, blir det i liten grad prioritert av lærere, skoleledere eller skoleeiere. Vi ser også at skoleledelse i liten grad er involvert i prioritering eller planlegging av seksualitetsundervisning. Selv om skoleledelsen har det øverste pedagogiske ansvaret, blir planleggingen som regel i praksis overlatt til den enkelte lærer.

Våre funn viser at i en travel skolehverdag og med knappe ressurser, er seksualitetsundervisningen et tverrfaglig tema som blir skadelidende når kombinasjonen av en tradisjonell disiplin-faglig forståelse av skolefagene kombineres med en oppfatning av at noen fag er viktigere enn andre. I tillegg gjøres det i svært liten grad en eksplisitt kobling mellom seksualitetsundervisning og antimobbearbeid og psykososialt læringsmiljø. Vi anbefaler aktører som tilbyr bidrag til seksualitetsundervisning i skolen å styrke denne koblingen, for å styrke forståelsen av fenomener som seksuell trakassering og kjønnsbasert mobbing.

SKEIV I HELSE-NORGE (2017)

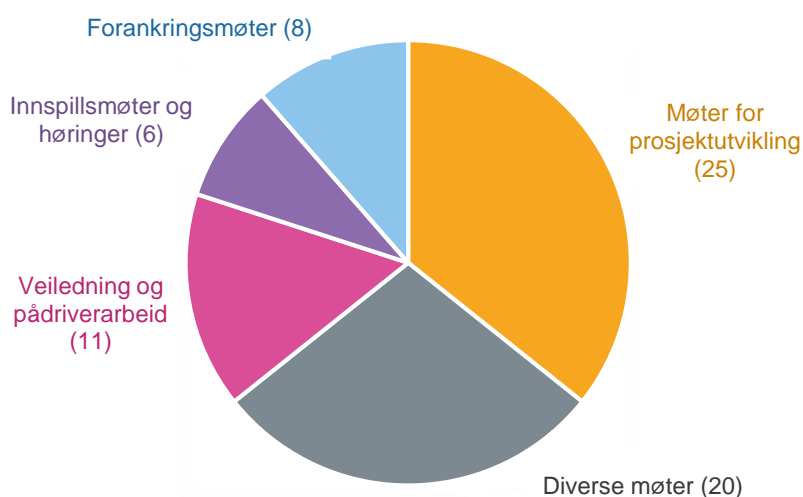
Likestillingssenteret gjennomførte våren 2017 en kartlegging av kompetanse blant helsepersonell i psykisk helsevern og PP-tjenesten i Innlandet, samt kartlegging av møteplasser og helsetilbud for lhbt-personer i Innlandet. Kartleggingen viste at det er lite formell kompetanse på seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk i Innlandet. Det er også få tilbud og møteplasser for lhbt-personer. Bruken av eksterne ressurser som ressursentre og brukerorganisasjoner er begrenset og kjennskapet til disse er også lav.

Resultatene fra kartleggingen ble presentert under en regional konferanse for psykisk helsevern på Gjøvik 2. november. Fagdagen ble arrangert i samarbeid med Helsedirektoratet og Bufdir. Temaet for dagen var lhbt i psykisk helsevern og var et kompetansehevende tilbud til kommunene. Rosa kompetanse, Stensveen ressursenter, Skeiv ungdom og FRI Innlandet var noen av aktørene som deltok med foredrag og stands for å synliggjøre sine tilbud i Innlandet og nasjonalt. Evalueringen fra regional samling viser at deltakerne i det store og hele er meget fornøyd med samlingen, og at det er behov og ønske om ytterligere kompetanseheving på lhbt-området i hel-sevesenet. Til sammen 90 ansatte fra direktorat, helsevesen og kommuner i Innlandet deltok på den regionale samlingen.

I vårt informasjons- og pådriverarbeid sprer vi kunnskap om likestilling samt bidra til kompetanseheving på likestillingsfeltet. Til sammen har det vært ca 2400 deltakere på kurs, konferanser, møter og andre arrangementer hvor Likestillingssenteret har presentert et likestillingstema.

I tillegg til de konkrete prosjektene vi har gjennomført som innebærer mye kompetanseheving og informasjonsarbeid har vi i løpet av 2017 gjennomført mange forskjellige typer av pådriverarbeid. Hvert år gjennomfører vi flere ulike møter i vårt pådriver- og utviklingsarbeid uten at det er knyttet til enkeltprosjekter. Dette kan være møter med samarbeidspartnere som KUN, Bufdir, Reform, Senter for likestilling, Østlandsforskning m. flere, forankringsmøter med politikere, ordførere og ulike instanser, innspillmøter på ulike tema, høringer, veiledningsmøter samt møter for utvikling av nye prosjekter og ideer.

I kakediagrammet nedenfor vises omfang av møtevirksomhet i forbindelse med pådriver- og utviklingsarbeid som ikke er prosjektrettet.

Figur 2: Pådriver og utviklingsarbeid

I vårt pådriverarbeid ligger det også at vi skal drive med utviklingsarbeid. Vi har mange ideer om tiltak og aktiviteter som kunne vært gjennomført, men vi må da også finne finansiering for gjennomføringen. Enkelte mindre tiltak og aktiviteter kan vi gjennomføre med grunntilskuddet og egenfinansiering. For å gjennomføre større prosjekter er det behov for ekstern finansiering. Veien fra en prosjektidé til konkret gjennomføring kan ta lang tid. Vi prøver derfor alltid å tenke langsiktig og se synergien av de ulike prosjektene. Et lite lokalt prosjekt kan omgjøres til et større nasjonalt prosjekt gjennom ny finansiering. En kartlegging kan gi nye perspektiv og synliggjøre kunnskapshull.

Når vi utvikler nye prosjektidéer benytter vi oss ofte av de samme metodene og verktøyene uavhengig av sektor og yrkesgrupper. Når vi formidler likestilling til personer som jobber i skole, helse, teknisk, vareproduksjon, kulturfeltet eller annet gir vi de ansatte anledning til å reflektere over egne holdninger og hvordan fordommer kan sette preg på egen yrkesutøvelse. Som regel er dette forhold de ikke reflekterer over til vanlig, eller har sett betydningen av for egen tjenesteutøvelse.

8. MARS

Nå er det fjerde året på rad at Likestillingscenteret samarbeider med Hamar bibliotek om arrangement på kvinnedagen. I år var det bokbad med historikeren og forfatteren Aina Basso som skriver om unge kvinners oppvekst og opplevelser på 1600-1800-tallet. Fellesnevneren for bøkene er at de handler om unge kvinner som blir utsatt for stor urett, annerledesgjøring eller overgrep.

I bokbadet ble tematikken i Bassos bøker tatt opp for å forstå dagens samfunn. - Hva er dagens heksejakt? - Hvor lett er det å skille seg ut og være annerledes i dag? Hvordan ser dagens kvinnehat ut? Hva har foreldres status å si for framtidsutsikter og hvilken plass i samfunnet har romanibefolkningen? Arrangementet var populært og Klubbscene Rolf Jacobsen var fullsatt.

På dagtid hadde vi opplegg på Stange videregående skole sammen med Basso.

I tillegg holdt vi et innlegg om barn og oppvekst på 8. mars-arrangement i Elverum.

INTERNASJONALT ARBEID

Også i år har vi hatt internasjonalt besøk, og holdt foredrag i utlandet.

Dato	Tema og sted	Antall
29. mars	Innledning om norsk likestilling ved Valahia universitet, Romania	18
30. mars	Innledning om Barrierefrie utdanningsvalg ved Valahia universitet, Romania	16
6. april	Studiebesøk fra Tsjekkia	31
19. juni	Innlegg på konferansen: What does equality in the city mean? Praha, Tsjekkia	60
26. september	Studiebesøk fra Japan	19

SYNLIGHET I MEDIA

Likestillingssenteret har en aktiv informasjons- og pådriverrolle spesielt lokalt og regionalt. I vår mediestrategi er derfor de regionale mediene sentrale. I 2017 har vi fått 24 ulike medieomtaler. De fleste omhandler aktiviteter vi har, men også intervjuer av og om Likestillingssenteret.

OPPSLAG I MEDIA

Dato	Tema for omtale/intervju	Medieportal
18. januar	Kvinnedagen om prinsesser og pirater	Østlendingen
13. februar	Aller mest menn som styrer i Hamar	Hamar Arbeiderblad
14. februar	Notis om inkluderende rekruttering til korps	Hamar Arbeiderblad
7. mars	Bokbad med Aina Basso	Hamar Arbeiderblad
14. mars	Sosiale møteplasser for LHBT-personer	Hamar Arbeiderblad
5. april	Nedslående med kun tre kvinner på topp	Østlendingen
22. mai	Hva vet vi om Eritrea?	Hamar Arbeiderblad
24. mai	Vurderer å legge ned homotilbud	Glåmdalen
24. mai	Hjelp til Ringsaker	Hamar Arbeiderblad
27. juni	Likestilling i praksis, Intervju med Elin Kjeldstadli Hatlestad	Samfunnsviterne
5. juli	Ungdomsskolegutter som lekeressurs i barnehagen er en suksess	Utdanningsnytt.no
22. september	Omtale om handlingsplan barnefattigdom	Hamar Arbeiderblad
25. september	Omtale av Likestillingssenteret i Lederartikkel	Hamar Arbeiderblad
26. september	Støtte til Barnefattigdomsarrangement	Hamar Arbeiderblad
27. september	Ønsker innspill til ny fattigdomsplan	Hamar Arbeiderblad
18. oktober	Barnefattigdom i Hamar og Norge	Hamar Arbeiderblad
26. oktober	Artikkel om forslag i kutt i grunntilskudd	Hamar Arbeiderblad
30. oktober	Frivilligheten skal kuttes	Hamar Arbeiderblad
14. november	Nå kan de bli enda færre	Dagsavisa
23. november	Skal intervju 5000 sørlendinger om holdninger til homofile	Fedrelandsvennen
25. november	Glede på Likestillingssenteret	Hamar Arbeiderblad
25. november	Sørlendinger skal spørres ut om holdninger til homofili	Adresseavisa
27. november	Lekeressurs: Kan oppfylle tre ønsker på én gang	Barnehage.no
18. desember	Er du berte, nerd eller sportsjente?	Forskning.no

KRONIKKER OG LESERINNLEGG

Likestillingscenteret har hatt 15 unike kronikker/leserinlegg som er publisert i 25 ulike utgivelser, og da først og fremst i lokale aviser.

Dato	Tittel på kronikk/leserinlegg og artikler	Avis
16. februar	En 3. kjønnskategori	Hamar Arbeiderblad Oppland Arbeiderblad
24. februar 2. mars	Hvordan formidles likestilling til innvandrere?	Oppland Arbeiderblad Gudbrandsdølen Dagningen
22. februar 27. februar	Barnefattigdom, bekjempelse eller lindring?	Dagsavisen Hamar Arbeiderblad
8. mars	Dagens hekseprosesser	Hamar Arbeiderblad
27. mars 29. mars	Ferdigscora miss og Forbundet har fått en ferdigscora puck	Nrk ytring Hamar Arbeiderblad
28. mars	Se og bli sett i Helse-Norge	Oppland Arbeiderblad
1. april	En plikt å få flere menn inn i barnehagene	Stavanger Aftenblad
5. april	Speil, speil - i år igjen	Hamar Arbeiderblad Gudbrandsdølen Dagningen
27. juni 29. juni	Skeiv i helse-Norge	Oppland Arbeiderblad Hamar Arbeiderblad
1. juli	Etterlyser likeverdige helsetilbud til skeive	Aftenposten
11. september	Guttejenter og prinsesser	Dagsavisen
1. september 7. september 11. september	Knekking av kjønnskoden i skolen	Hamar Arbeiderblad Oppland Arbeiderblad Gudbrandsdølen Dagningen
13. september 14. september	Tradisjonelle forventninger om kjønn blomstrer som aldri før	Hamar Arbeiderblad Gudbrandsdølen Dagningen
28. november 30. november 1. desember	Snakk om det - stopp det!	Hamar Arbeiderblad Oppland Arbeiderblad Gudbrandsdølen Dagningen
8. desember	Fra handlingsplaner til handlingslammelse	Barnehagefolk nr. 4

TV OG RADIO

Dato	Tema for intervju	Medieportal
24. mars	Om jenter som ikke får takle i ishockey, radiointervju	NRK Hedmark og Oppland
5. april	Om få kvinner og lite mangfold på stortingsvalglistene, radiointervju	NRK Hedmark og Oppland

DELTAKELSE PÅ KURS OG KONFERANSER

Likestillingscenteret skal til enhver tid ha oppdatert kunnskap om hvordan likestilling kan integreres på alle samfunnets områder. De ansatte skal ha spisskompetanse på definerte fagområder, ivareta rollen som regional utviklingsaktør og delta i internasjonalt samarbeid.

Senteret er et bindeledd mellom forskning og praksis. Vi må derfor både ha kompetanse om forskning, men også om hvordan likestilling kan implementeres i hverdagspraksisen til hver enkelt ansatt. Kontinuerlig vedlikehold og utvikling av egen kompetanse blir derfor veldig viktig, samt å utvikle og bygge vårt faglige nettverket. I den forbindelse deltar vi på ulike arenaer.

I 2017 har vi fortsatt å prioritert å heve våre kompetanse innenfor lhbti-feltet, temaet vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep samt utviklingshemmede.

Vi har deltatt på i alt 36 ulike kurs, konferanser og markeringer.

I tillegg har Likestillingscenteret gjennomført internseminar og planleggingsdager.

ANNEN FORMIDLING

Likestillingscenteret utgir et nyhetsbrev med informasjon om våre aktiviteter. I 2017 sendte vi ut 11 nyhetsbrev. Vi er også aktive på Facebook og har en oppdatert hjemmeside.

Likestillingscenteret har i løpet av 2017 utarbeidet et nytt konsept vi kaller «LS Info» som er kortfattet informasjon om prosjekter og tilbud vi har. I løpet av 2017 utarbeidet vi 8 LS Info-brosjyrer:

NR	NAVN	TEMAOMRÅDE	Type info
LS Info 1/2017	Beviste utdanningsvalg	Arbeidsliv	Kurstilbud
LS Info 2/2017	Vil du bli mentor til en innvandrerungdom?	Arbeidsliv	Rekruttering
LS Info 3/2017	Nettkurset Barrierefrie utdanningsvalg	Barn og unges oppvekstmiljø	Kurstilbud
LS Info 4/ 2017	Trygg i eget uttrykk	Barn og unges oppvekstmiljø	Kurstilbud
LS Info 5/2017	Prosjektportefølje	Alle	Oversikt
LS Info 6/2017	Pilotkurs - En likeverdig skolehverdag	Barn og unges oppvekstmiljø	Kurstilbud
LS Info 7/2017	Fire filmer om likestilling i praksis	Arbeidsliv	Kurstilbud
LS Info 8/2017	Trygg i egen seksualitet	Likeverdige offentlige tjenester	Kurstilbud

Eksempler på LS Info:

**L7 LIKESTILLINGS-
SENTERET**

**KURSTILBUD:
BEVISSTE UTDANNINGSVALG**

LS INFO 1/2017

**L7 LIKESTILLINGS-
SENTERET**

**VIL DU BLI MENTOR TIL EN
INNVANDRERUNGDOM?**

LS INFO 2/2017

ANSATTE

I løpet av 2017 har Likestillingscenteret hatt 7 ansatte hvorav 6 kvinner og 1 mann. I alt er det gjennomført 5,5 årsverk. En ansatt avsluttet sitt ettårs engasjement, mens ei fikk permisjon i ett år. Det ble engasjert en ny person i vikariatet. All de ansatte har 100% stilling, bortsett fra en som etter eget ønske har 80% stilling. Ca. 0,8 årsverk går til administrasjon og ledelse. Ansatte i 2017 har vært:

- Annette Solberg, rådgiver
- Elin Kjeldstadli Hatlestad, seniorrådgiver (permisjon fra 1. september)
- Frøydis Sund, seniorrådgiver
- Gjertrud Røe Hammeren, rådgiver (vikariat fra 15. august)
- Goro Ree-Lindstad, direktør
- Nina Johannesen, seniorrådgiver
- Tore A. Stubberud, seniorrådgiver (engasjement utgått 15. august)

Ansatte per. 31.12.2017:

Direktør
Goro Ree-Lindstad

Seniorrådgiver
Nina Johannesen

Seniorrådgiver
Frøydis Sund

Rådgiver
Annette Solberg

Rådgiver
Gjertrud Røe Hammeren

RÅDETS SAMMENSETNING OG AKTIVITET

Medlemmer: Anette Trettebergstuen, Ingrid Guldvik, Hilde Ekeberg, Ingvar Midthun og Hans Seierstad.

Rådets medlemmer rekrutteres fra politisk virksomhet, relevante fagmiljøer, private og offentlige organisasjoner, samt tidligere styremedlemmer eller andre med kjennskap til stiftelsens virksomhet.

Det er avholdt to rådsmøter, et fellesmøte med styre og et nettmøte, og to saker er behandlet. Rådet kommer med innspill til videre arbeid og strategi, velger nye styremedlemmer og fastsetter styrets godtgjørelse.

STYRETS SAMMENSETNING OG AKTIVITET

Styremedlemmer: Anne-Lise Bakken (leder), Christel Ingeborg G. Meyer (nestleder), Rangdi W. Krogstad, Tonje Lauritzen, Jens Olai Jenssen, Magnus Sempler Holte og Elin Kjeldstadli Hatlestad (valgt av de ansatte). Annette Solberg overtok plassen for ansatterepresentant i september.

Varamedlemmer: Miguel da Luz, Silje Naustvik, Nina Ree-Lindstad og Frøydis Sund (valgt av de ansatte).

Styrets medlemmer rekrutteres fra relevante fagområder i privat- og offentlig virksomhet, politikk, styrearbeid og forretningsdrift.

I løpet av 2017 er det avholdt fire styremøter og behandlet 31 saker. Ett av møtene har vært et felles møte med rådet. Ved siden av ordinære styresaker har vært den viktigste saken for styret i 2017 vært revidering av den tidligere strategien til utarbeiding av «Strategi 2018-2022».

STYRETS ÅRSBERETNING

Likestillingssenterets visjon er **LIKE MULIGHETER FOR ALLE**. Vårt formål er å fremme likestilling og motvirke diskriminering på grunnlag av kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet og religion.

Likestillingssenteret har sitt nedslagsfelt lokalt og regionalt, men arbeider også på nasjonalt og internasjonalt plan. Senteret arbeider med utviklingsprosjekter, analyser, forskning og utredninger (FoU) og tilbyr eller deltar på kurs og konferanser. Det drives et utstrakt opplysnings- og informasjonsarbeid.

I løpet av 2017 er det avholdt fire styremøter og behandlet 31 saker. Ett av møtene har vært et felles møte med rådet. Ved siden av ordinære styresaker har den viktigste saken for styret i 2017 vært å revidere gammel strategi og utarbeide «Strategi 2018-2022».

ØKONOMISK UTVIKLING OG RESULTAT

Beløp i mill. kroner	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Omsetning	8,3	6,9	8,9	7,4	5,9	6,3	7,0
Årsresultat	0,9	-1,1	0,1	0,8	-0,3	0,68	0,5
Likviditets- beholdning	5,1	4,3	4,1	5,1	4,6	5,5	5,9
Totalkapitalen, sum eiendeler	5,9	4,9	4,6	5,6	4,9	5,6	6,0
Egenkapital	4,5	3,4	3,5	4,3	4,0	4,6	5,1

Senteret er avhengig av grunntilskudd fra staten, og omsetningen påvirkes av pålagte oppgaver og inntjening på prosjekter. Stortinget bevilget i 2017 et grunntilskudd på 4,1 mill. med tildelelsesbrev fra Barne- ungdoms- og familiedirektoratet. Resten av omsetningen består av prosjektfinansiering og oppdrag, i hovedsak fra Hedmark fylkeskommune, Oppland fylkeskommune, Helsedirektoratet, Bufdir, Justis- og beredskapsdepartementet, og Regionalt forskningsfond. Av brutto omsetning går en andel til samarbeidspartnere på ulike prosjekter: i 2014 ca. 1 mill., i 2015 0,2 mill., i 2016 0,5 mill. og i 2017 0,7 mill.

Stiftelsen har en solid egenkapital og har god likviditet som bl.a. benyttes til å forskuttere prosjekter der midlene utbetales etter gjennomført arbeid. Årets overskudd på kr.511.592,- må sees i sammenheng med en vakant stilling i fire måneder på slutten av året da vi avventet resultatet av statsbudsjettet før vi utlyste for ny stilling i et engasjement.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av stiftelsens resultat, likviditet, stilling og utvikling.

FORTSATT DRIFT

Styret mener at forutsetningene for fortsatt drift er til stede ved avleggelsen av årsberetning m/ regnskap 2017. Likestillingssenteret har utviklet en god faglig plattform med høy kompetanse blant de ansatte.

ARBEIDSMILJØET

Styret vurderer arbeidsmiljøet som svært godt hvor de ansatte står på og jobber godt også i hektiske perioder. Sykefraværet utgjorde 2,9 % i 2017, en svak øking fra foregående år, men på et akseptabelt nivå.

Likestillingssenteret forholder seg til IA-reglementet, og det er ikke rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen i løpet av året.

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sykefravær	2,2%	1,7%	10,8%	6,9%	2,3%	2,9%

YTRE MILJØ

Virksomheten er av en slik art at den påvirker det ytre miljø i liten grad. Stiftelsen sorterer søppel etter anvisning fra utleier, og bruker kollektive reisemuligheter der dette er mulig og hensiktsmessig.

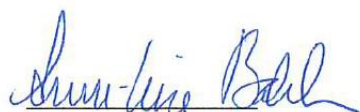
LIKESTILLING

Antall	2014		2015		2016		2017	
	Kv.	Menn	Kv.	Menn	Kv.	Menn	Kv.	Menn
Ansatte	7	1	8	1	6	2	6	1
Styre	5	2	5	2	6	1	5	2
Råd	3	2	3	2	3	2	3	2
Valgkomité	3	0	3	0	3	0	2	1

Likestillingssenteret ønsker å være en mangfoldig og attraktiv arbeidsplass. Dette legges til grunn ved utlysning av nye stillinger med mål om å styrke kjønnsbalansen. I 2017 var det 7 ansatte, hvorav en mann. Likelønnsprinsippet følges, og utgangspunktet er å tilby fulle stillinger til alle. De som jobber redusert, har selv søkt om dette. Gjennomsnittsalderen ved årsskiftet var 45 år, mot 47 år forrige år.

Styret takker de ansatte og direktøren for en solid innsats i 2017, og vil særlig berømme arbeidet med å øke egeninntjeningen ved å få på plass nye prosjekter. Styret vil også fremheve det gode samarbeidet mellom administrasjonen og styret som vi ønsker skal fortsette kommende år.

Hamar 28. februar 2018

Anne-Lise Bakken

Christel I. G. Meyer

Magnus Sempler Holte

Rangdi W. Krogstad

Jens Olai Jenssen

Tonje Lauritzen

Annette Solberg

